

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 55.513/1
van 28 maart 2014

avis 55.513/1
du 28 mars 2014

over

sur

een ontwerp van koninklijk
besluit 'tot wijziging van
verscheidene koninklijke
besluiten betreffende de
exploratie en de exploitatie van
de minerale en andere
niet-levende rijkdommen in de
territoriale zee en op het
continentaal plat'

un projet d'arrêté royal
'modifiant divers arrêtés
royaux relatifs à l'exploration
et l'exploitation des ressources
minérales et autres ressources
non vivantes de la mer
territoriale et du plateau
continental'

Op 26 februari 2014 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Economie en Noordzee verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit ‘tot wijziging van verscheidene koninklijke besluiten betreffende de exploratie en de exploitatie van de minerale en andere niet-levende rijkdommen in de territoriale zee en op het continentaal plat’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 20 maart 2014. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Wouter PAS, staatsraden, Marc RIGAUX en Michel TISON, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur en Pierrot T’KINDT, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Wouter PAS, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 28 maart 2014.

*

Le 26 février 2014, le Conseil d’État, section de législation, a été invité par le Ministre de l’Économie et de la Mer du Nord à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d’arrêté royal ‘modifiant divers arrêtés royaux relatifs à l’exploration et l’exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental’.

Le projet a été examiné par la première chambre le 20 mars 2014. La chambre était composée de Marnix VAN DAMME, président de chambre, Wilfried VAN VAERENBERGH et Wouter PAS, conseillers d’État, Marc RIGAUX et Michel TISON, assesseurs, et Wim GEURTS, greffier.

Le rapport a été présenté par Kristine BAMS, premier auditeur et Pierrot T’KINDT, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l’avis a été vérifiée sous le contrôle de Wouter PAS, conseiller d’État.

L’avis, dont le texte suit, a été donné le 28 mars 2014.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt tot het wijzigen van, enerzijds, het procedurebesluit van 1 september 2004¹ en, anderzijds, het MEB-besluit van dezelfde datum².

Voor de ontworpen wijzigingen kan rechtsgrond worden gevonden in diverse onderdelen van artikel 3 van de wet van 13 juni 1969 ‘inzake de exploratie en de exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat’.

Wat meer in het bijzonder artikel 22 van het ontwerp betreft, vindt die bepaling rechtsgrond in artikel 3, § 4, van de voornoemde wet van 13 juni 1969³, gelezen in samenhang met artikel 108 van de Grondwet, dat aan de Koning de algemene bevoegdheid verleent om de wet uit te voeren.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

VOORAFGAANDE OPMERKING

3. Verschillende bepalingen die met het ontwerp worden gewijzigd, ondergaan reeds wijzigingen bij het ontwerp van koninklijk besluit ‘tot vaststelling van het marien ruimtelijk plan’, waarover de Raad van State, afdeling Wetgeving, advies 54.892/1 heeft gegeven op 14 februari 2014. Voor die bepalingen wordt uitgegaan van de tekst ervan zoals die zal gelden als gevolg van de laatstbedoelde wijzigingen.⁴ Als die wijzigingen effectief eerst doorgang vinden⁵,

¹ Koninklijk besluit van 1 september 2004 ‘betreffende de voorwaarden, de geografische begrenzing en de toekenningsprocedure van concessies voor de exploratie en de exploitatie van de minerale en andere niet-levende rijkdommen in de territoriale zee en op het continentaal plat’.

² Koninklijk besluit van 1 september 2004 ‘houdende de regels betreffende de milieueffectenbeoordeling in toepassing van de wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat’.

³ Artikel 3, § 4, van de wet van 13 juni 1969 luidt: “De exploratie en de exploitatie worden onderworpen aan een vergoeding volgens de modaliteiten die bepaald worden in de concessiebesluiten, voor de uitvoering van het continu onderzoek naar de invloed van de betrokken activiteiten op de sedimentafzettingen en op het mariene milieu’.

⁴ Wat onder meer blijkt uit de vermelding van het opschrift van het procedurebesluit, dat in het tweede lid van de aanhef en in de inleidende zin van artikel 1 van het ontwerp wordt weergegeven zoals het wordt gewijzigd bij artikel 28 van het genoemde ontworpen koninklijk besluit, en uit artikel 10 van het ontwerp, dat, althans in de onderdelen b) en c), melding maakt van de indeling in paragrafen van artikel 14 van het procedurebesluit, die wordt tot stand gebracht bij artikel 34 van het voornoemde ontworpen koninklijk besluit.

zullen de artikelen van het ontwerp waarmee in de betreffende bepalingen verdere wijzigingen worden aangebracht evenwel nog moeten worden aangevuld met verwijzingen naar de voorafgaande wijzigingen bij het voornoemde ontworpen koninklijk besluit.⁶

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Aanhef

4. Rekening houdend met wat *sub* 2 wordt opgemerkt met betrekking tot de rechtsgrond voor de ontworpen regeling, late men de aanhef aanvangen met een nieuw toe te voegen lid, luidende:

“Gelet op de Grondwet, artikel 108;”.

5. In het vierde lid van de aanhef van het ontwerp, zoals het om advies is voorgelegd, wordt gerefereerd aan het koninklijk besluit ‘tot vaststelling van het marien ruimtelijk plan’. Wanneer het voor een goed begrip van een uitvoeringsbesluit nuttig wordt geacht, kan in de aanhef ervan weliswaar het juridische kader worden vermeld waarin dat besluit kan worden gesitueerd, maar verdient het dan wel de voorkeur om een dergelijke vermelding op te nemen na de vermeldingen van de verplichte en eventuele facultatieve vormvereisten, en dient dat bovendien in de vorm van een overweging (“Overwegende”) in plaats van als een verwijzing (“Gelet op”) te gebeuren.⁷

6. In het lid van de aanhef waarin melding wordt gemaakt van de adviezen van de inspecteurs van Financiën moet de datum van “5 mei 2012” worden vervangen door die van “4 mei 2012”.

7. Gelet op de wijziging van artikel 84, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State bij de wet van 20 januari 2014 ‘houdende hervorming van de bevoegdheid, de procedureregeling en de organisatie van de Raad van State’, dient in het laatste lid van de aanhef te worden verwezen naar de bepaling onder 2° van dat lid in plaats van naar de bepaling onder 1° ervan.

⁵ In de adviesaanvraag wordt in dat verband het volgende verduidelijkt: “Gezien het hoger vermeld ontwerp verwijst naar het koninklijk besluit [...] tot vaststelling van het marien ruimtelijk plan, zal dit ontwerp niet ter ondertekening voorgelegd worden vooraleer het koninklijk besluit tot vaststelling van het marien ruimtelijk plan in het Belgisch Staatsblad verschenen is”.

⁶ Zie *Beginnelsen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, aanbeveling nr. 113, a) en d), te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be), hierna verkort weergegeven als *Handleiding Wetgevingstechniek*.

⁷ Zie *Handleiding Wetgevingstechniek*, aanbevelingen nrs. 10, 25 en 40.

Artikel 1

8. Indien het niet de bedoeling is om toekomstige wijzigingen van de organieke wet van 27 december 1990 ‘houdende oprichting van begrotingsfondsen’ (niet: budgettaire fondsen) voor de toepassing van de ontworpen regeling buiten beschouwing te laten, dient in het ontworpen artikel 1, 10°, van het procedurebesluit (artikel 1, a), van het ontwerp), de zinsnede “, gewijzigd bij de programmawetten van 30 december 2001 en 20 juli 2006 en bij de wet van 17 augustus 2013” te worden geschrapt.⁸

Artikel 10

9. In artikel 10, a), van het ontwerp moet worden geschreven: “in paragraaf 1 worden de woorden ...”.

Artikel 11

10. Het is niet duidelijk om welke reden enkel de termijn voor de betekening, vermeld in artikel 15, § 3, van het procedurebesluit wordt gewijzigd, en niet tevens de termijn, vermeld in artikel 15, § 4, van hetzelfde koninklijk besluit. De gemachtigde deelde in dat verband het volgende mee:

“Het artikel 11 van het ontwerp wijzigt de betekeningstermijn vermeld in artikel 15, § 3, van het procedurebesluit van 1 september 2004 van veertig [dagen] ten opzichte van de actie bepaald in art. 13, naar tien dagen ten opzichte van de actie bepaald in art. 14. Tussen art. 13, en art. 14, verlopen, ten gevolge van de wijziging opgenomen in artikel 10 van het ontwerp, maximaal 30 dagen i.p.v. 40 dagen in het huidige besluit. In het huidige besluit is het mogelijk dat de minister zich over de aanvraag uitspreekt op de 40ste dag en dat bijgevolg [de] administratie op de zelfde dag deze beslissing zou moeten betekenen aan de aanvrager, wat onhaalbaar is.

De betekeningstermijn vermeld in artikel 15, § 4, van het procedurebesluit wordt nog steeds berekend ten opzichte van art. 13, § 1. Naar analogie met de wijziging in art. 15, § 3, kunnen de woorden ‘binnen veertig dagen te rekenen vanaf de datum van ontvangst door de minister van het dossier bedoeld in artikel 13, § 1’ vervangen worden door ‘binnen de tien dagen te rekenen vanaf de beslissing van de minister om de concessie niet toe te kennen’.”

Rekening houdend met de door de gemachtigde beschreven bedoeling van de steller van het ontwerp dient de redactie van artikel 11 van het ontwerp in die zin te worden aangepast.

⁸ Zie *Handleiding Wetgevingstechniek*, aanbevelingen nr. 74.2.

Artikel 13

11. De gemachtigde heeft verklaard dat het bij artikel 13, f), van het ontwerp toe te voegen tweede lid van artikel 17 van het procedurebesluit mede betrekking dient te hebben op de “exploratie”, en dus niet louter op de “exploitatie”. Aan het einde van dat lid wordt immers verwezen naar verschillende voorafgaande bepalingen waarvoor dat eveneens het geval is.

Aan het einde van het ontworpen artikel 17, tweede lid, van het procedurebesluit, dient bovendien te worden geschreven “... die worden opgesomd in het eerste lid, 4°, 5°, 6°, 7°, 8° en 10°”.

Artikel 15

12. In artikel 15, a), van het ontwerp schrijve men “... wordt in de Franse tekst het woord ‘adresse’ vervangen door het woord ‘notifie’”.

Artikel 16

13. Aan het einde van het ontworpen artikel 24, § 1, van het procedurebesluit (artikel 16, a), van het ontwerp), wordt de gewestelijke overheidsdienst ertoe verplicht om het dossier te betekenen “in één van de landstalen”. Deze laatste woorden zijn evenwel tegelijk overbodig en misleidend. Zij zijn overbodig omdat de betrokken overheidsdienst op dat punt in ieder geval de gecoördineerde bestuurstaalwetten dient na te leven; zij zijn misleidend omdat ermee de indruk wordt gewekt dat de Koning ook van de desbetreffende verplichting zou kunnen afwijken, wat niet het geval is. De betrokken woorden moeten bijgevolg worden geschrapt.

Artikel 17

14. Naar het zeggen van de gemachtigde dient aan het einde van het ontworpen artikel 24/1, § 3, eerste lid, van het procedurebesluit tevens te worden verwezen naar het ontworpen artikel 45/1 van hetzelfde koninklijk besluit (zie artikel 32 van het ontwerp), aangezien het de bedoeling is om ook dat artikel van toepassing te maken op de desbetreffende ontginningen.

Bovendien dient volgens de gemachtigde in het ontworpen artikel 24/1 ook nog te worden voorzien in een vrijstelling van de vergoedingen bedoeld in hoofdstuk X van het procedurebesluit, naar analogie van hetgeen nu reeds in paragraaf 6 van artikel 24 van dat besluit is bepaald voor de daarin bedoelde activiteiten.

De redactie van het ontworpen artikel 24/1 van het procedurebesluit zal moeten worden aangepast opdat zou worden tegemoet gekomen aan de aldus geschetste bedoeling van de steller van het ontwerp.

Artikel 25

15. Men late artikel 25 van het ontwerp aanvangen als volgt: “In artikel 34, § 1, 2°, c), van hetzelfde besluit, wordt ...”.

Artikel 31

16. Ter wille van de terminologische eenvormigheid vervange men in de Franse tekst van het ontworpen artikel 44, § 1, eerste, tweede en vierde lid, van het procedurebesluit, de woorden “de l’agent compétent” door de woorden “du fonctionnaire compétent”.

Artikel 34

17. In de Franse tekst van het ontworpen artikel 46, § 1, tweede lid, van het procedurebesluit (artikel 34, a), van het ontwerp), vervange men het woord “agents” door het woord “fonctionnaires”. Deze laatste term komt trouwens ook voor in de inleidende zin van het ontworpen artikel 46, § 1, eerste lid, van het procedurebesluit.

Artikel 35

18. Ter wille van de leesbaarheid late men het ontworpen artikel 47, eerste lid, van het procedurebesluit in de Nederlandse tekst aanvangen als volgt: “De Algemene Directie behoudt zich het recht voor om ...”.

Artikel 37

19. Ter wille van de rechtszekerheid moet worden gepreciseerd welk onderdeel van artikel 3 van het MEB-besluit wordt aangevuld met de ontworpen zin.

20. Aan de gemachtigde werd gevraagd waarom in de ontworpen zin wordt verwezen naar de artikelen 6 en 7 van richtlijn 92/43/EEG⁹ en niet naar de interne regelgeving ter omzetting van die richtlijnbepalingen. Tevens werd gevraagd naar de internrechtelijke voorschriften met betrekking tot de “passende beoordeling” waarvan in de ontworpen zin melding wordt gemaakt. De gemachtigde antwoordde:

“Deze verwijzing is als tussentijdse oplossing voor de toepassing van de richtlijn opgenomen in het ontwerp op vraag van de FOD Leefmilieu. In afwachting van de omzetting van de richtlijn door de FOD Leefmilieu.”

⁹ Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 ‘inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna’.

Richtlijnen zijn uit hun aard niet verbindend. Indien er nog geen interne regels zijn aangenomen m.b.t. de omzetting, dienen de daartoe nodige bepalingen in het ontwerp zelf te worden opgenomen.

Artikel 40

21. In het ontworpen artikel 13, § 1, van het MEB-besluit, wordt bepaald dat, gedurende dertig dagen na de publicatie van de concessieaanvraag in het *Belgisch Staatsblad*, het milieueffectenrapport van maandag tot en met vrijdag, uitgezonderd feestdagen, elke dag gedurende minstens een halve dag ter inzage ligt bij het bestuur. De regeling inzake de publicatie van de concessieaanvraag, die is vervat in artikel 10, eerste lid, van het procedurebesluit, wordt gewijzigd bij artikel 7 van het ontwerp. Daaruit blijkt dat de concessieaanvraag niet volledig, doch slechts bij uittreksel wordt bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*. In artikel 10, tweede lid, van het procedurebesluit, dat het ontwerp niet beoogt te wijzigen, wordt vermeld dat ook het aanvraagdossier kan worden ingezien.

In het arrest 114/2013 van 31 juli 2013 heeft het Grondwettelijk Hof, weliswaar met betrekking tot ruimtelijke uitvoeringsplannen, het volgende gesteld:

“De mogelijkheid tot inspraak betreffende ruimtelijke uitvoeringsplannen, waartoe de decreetgever zich met de goedkeuring van het Verdrag van Aarhus (...) heeft verbonden, betreft geen louter vormvereiste. Zij biedt een waarborg voor de vrijwaring van het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu en een goede ruimtelijke ordening (artikel 23, derde lid, 4°, van de Grondwet) en voor de duurzame ontwikkeling die de decreetgever dient na te streven (artikel 7bis van de Grondwet). De inspraakregeling dient de betrokkenen een effectieve mogelijkheid te bieden om hun opmerkingen en bezwaren kenbaar te maken zodat de bestuursorganen daarmee naar behoren rekening kunnen houden.”

Ook met betrekking tot de in het ontwerp bedoelde concessies wordt in een inspraakregeling voorzien. In dat verband moet niettemin worden opgemerkt dat, om een effectieve mogelijkheid te bieden voor die inspraak, het onvoldoende is dat enkel het milieueffectenrapport ter inzage wordt gelegd. De inspraakprocedure zou op zo een wijze moeten worden georganiseerd dat ook de concessieaanvraag en alle andere, reeds beschikbare informatie met betrekking tot die aanvraag voor het publiek toegankelijk zijn. De aangehaalde bepalingen van zowel het MEB-besluit als het procedurebesluit moeten in die optiek aan een bijkomend onderzoek worden onderworpen.

Artikel 42

22. In de Nederlandse tekst van artikel 42 van het ontwerp dient, wat de aanvulling van artikel 16 van het MEB-besluit betreft, te worden geschreven “b) het artikel wordt aangevuld ...”. De betrokken aanvulling betreft daarenboven slechts één enkel lid en niet, zoals in de inleidende zin van artikel 42, b), van het ontwerp wordt vermeld, twee leden. De redactie van het ontwerp dient ook op dat punt te worden aangepast.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

2. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis a pour objet de modifier, d'une part, l'arrêté de procédure du 1er septembre 2004 ¹ et, d'autre part, l'arrêté EEE portant la même date ².

Les modifications en projet peuvent trouver un fondement juridique dans diverses divisions de l'article 3 de la loi du 13 juin 1969 'sur l'exploration et l'exploitation des ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental'.

En ce qui concerne plus particulièrement l'article 22 du projet, cette disposition trouve son fondement juridique dans l'article 3, § 4, de la loi précitée du 13 juin 1969 ³, combiné avec l'article 108 de la Constitution, qui confère au Roi le pouvoir général d'exécuter la loi.

EXAMEN DU TEXTE

OBSERVATION PRÉLIMINAIRE

3. Plusieurs dispositions modifiées par le projet subissent déjà des modifications dans le projet d'arrêté royal 'relatif à l'établissement du plan d'aménagement des espaces marins' sur lequel le Conseil d'État, section de législation, a donné l'avis 54.892/1 le 14 février 2014. Pour ces dispositions, on s'est basé sur le texte de celles-ci tel qu'il s'appliquera à la suite de ces dernières modifications ⁴. Si ces modifications sont effectivement concrétisées en premier lieu ⁵, les articles du projet apportant de nouvelles modifications dans les dispositions concernées

¹ Arrêté royal du 1er septembre 2004 'relatif aux conditions, à la délimitation géographique et à la procédure d'octroi des concessions d'exploration et d'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental'.

² Arrêté royal du 1er septembre 2004 'fixant les règles relatives à l'évaluation des incidences sur l'environnement en application de la loi du 13 juin 1969 sur l'exploration et l'exploitation des ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental'.

³ L'article 3, § 4, de la loi du 13 juin 1969 s'énonce comme suit : « L'exploration et l'exploitation sont soumises à une redevance, selon des modalités prévues par les arrêtés de concession, pour l'exécution de l'examen continu de l'influence des activités concernées sur les déplacements de sédiments et sur le milieu marin ».

⁴ Ce qui ressort notamment de la mention de l'intitulé de l'arrêté de procédure, qui est reproduit au deuxième alinéa du préambule et dans la phrase liminaire de l'article 1er du projet sous sa forme modifiée par l'article 28 de l'arrêté royal en projet précité, ainsi que de l'article 10 du projet, qui, du moins sous b) et c), mentionne la division en paragraphes de l'article 14 de l'arrêté de procédure, mise en place par l'article 34 de l'arrêté royal en projet précité.

⁵ À ce sujet, la demande d'avis précise ce qui suit : « Gezien het hoger vermeld ontwerp verwijst naar het koninklijk besluit [...] tot vaststelling van het marien ruimtelijk plan, zal dit ontwerp niet ter ondertekening voorgelegd worden vooraleer het koninklijk besluit tot vaststelling van het marien ruimtelijk plan in het Belgisch Staatsblad verschenen is ».

devront cependant encore être complétées par des références aux modifications préalables apportées par l'arrêté royal en projet précité ⁶.

OBSERVATIONS PARTICULIÈRES

Préambule

4. Compte tenu de l'observation formulée au point 2 à propos du fondement juridique des dispositions en projet, on ajoutera au début préambule un alinéa nouveau libellé comme suit :

« Vu la Constitution, l'article 108 ; ».

5. Le quatrième alinéa du préambule du projet, tel qu'il est soumis pour avis, vise l'arrêté royal 'relatif à l'établissement du plan d'aménagement des espaces marins'. S'il est jugé utile pour la bonne compréhension d'un arrêté d'exécution, on peut toujours mentionner, dans le préambule de celui-ci, le cadre juridique dans lequel cet arrêté peut être situé, mais il est préférable de le faire après les mentions des formalités obligatoires et des éventuelles formalités facultatives et, en outre, sous la forme d'un considérant (« Considérant ») plutôt que sous celle d'un visa (« Vu ») ⁷.

6. Dans l'alinéa du préambule visant les avis des inspecteurs des Finances, il y a lieu de remplacer la date du « 5 mai 2012 » par celle du « 4 mai 2012 ».

7. Compte tenu de la modification de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État par la loi du 20 janvier 2014 'portant réforme de la compétence, de la procédure et de l'organisation du Conseil d'État', le dernier alinéa du préambule doit viser le 2° et non le 1° de cette disposition.

Article 1er

8. Si l'intention n'est pas de faire abstraction de futures modifications de la loi organique du 27 décembre 1990 'créant des fonds budgétaires' pour l'application des dispositions en projet, on supprimera le segment de phrase « modifiée par les lois programme du 30 décembre 2001 et du 20 juillet 2006 et par la loi du 17 août 2013 » à l'article 1er, 10°, en projet de l'arrêté de procédure (article 1, a), du projet) ⁸.

⁶ Voir *Principes de technique législative. Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires*, Conseil d'État, 2008, recommandation n° 113, a) et d), à consulter sur le site Internet du Conseil d'État (www.raadvst-consetat.be), en abrégé ci-après : *Guide de légistique*.

⁷ Voir *Guide de légistique*, recommandations n°s 10, 25 et 40.

⁸ Voir *Guide de légistique*, recommandation n° 74.2.

Article 10

9. À l'article 10, a), du projet, on écrira : « dans le paragraphe 1er, les mots... ».

Article 11

10. On n'aperçoit pas clairement pourquoi seul le délai de notification mentionné à l'article 15, § 3, de l'arrêté de procédure est modifié et non, également, le délai mentionné à l'article 15, § 4, du même arrêté royal. À cet égard, le délégué a déclaré ce qui suit :

« Het artikel 11 van het ontwerp wijzigt de betekeningstermijn vermeld in artikel 15, § 3, van het procedurebesluit van 1 september 2004 van veertig [dagen] ten opzichte van de actie bepaald in art. 13, naar tien dagen ten opzichte van de actie bepaald in art. 14. Tussen art. 13, en art. 14, verlopen, ten gevolge van de wijziging opgenomen in artikel 10 van het ontwerp, maximaal 30 dagen i.p.v. 40 dagen in het huidige besluit. In het huidige besluit is het mogelijk dat de minister zich over de aanvraag uitspreekt op de 40ste dag en dat bijgevolg [de] administratie op de zelfde dag deze beslissing zou moeten betekenen aan de aanvrager, wat onhaalbaar is.

De betekeningstermijn vermeld in artikel 15, § 4, van het procedurebesluit wordt nog steeds berekend ten opzichte van art. 13, § 1. Naar analogie met de wijziging in art. 15, § 3, kunnen de woorden 'binnen veertig dagen te rekenen vanaf de datum van ontvangst door de minister van het dossier bedoeld in artikel 13, § 1' vervangen worden door 'binnen de tien dagen te rekenen vanaf de beslissing van de minister om de concessie niet toe te kennen' ».

Compte tenu de l'intention de l'auteur du projet précisée par le délégué, on adaptera la rédaction de l'article 11 du projet dans ce sens.

Article 13

11. Le délégué a déclaré que l'alinéa 2 de l'article 17 de l'arrêté de procédure, que doit insérer l'article 13, f), du projet, doit également concerner l'« exploration », et donc pas seulement l'« exploitation ». En effet, à la fin de cet alinéa, il est fait référence à différentes dispositions précédentes qui en font également état.

À la fin de l'article 17, alinéa 2, en projet de l'arrêté de procédure, on écrira en outre « ...énumérées à l'alinéa 1er, 4°, 5°, 6°, 7°, 8° et 10° ».

Article 15

12. Dans le texte néerlandais de l'article 15, a), du projet, on écrira « ... wordt in de Franse tekst het woord 'adresse' vervangen door het woord 'notifie' ».

Article 16

13. À la fin de l'article 24, § 1er, en projet de l'arrêté de procédure (article 16, a), du projet), le service public régional est contraint de notifier le dossier « dans une des langues nationales ». Ces derniers mots sont toutefois superflus et ambigus. Ils sont superflus parce que sur ce point, le service public concerné est de toute façon tenu de respecter les lois coordonnées sur l'emploi des langues ; ils sont ambigus parce qu'ils donnent l'impression que le Roi pourrait aussi déroger à l'obligation en question, ce qui n'est pas le cas. Ces mots seront par conséquent supprimés.

Article 17

14. Selon les dires du délégué, il faut également viser, à la fin de l'article 24/1, § 3, alinéa 1er, en projet de l'arrêté de procédure, l'article 45/1 en projet du même arrêté royal (voir l'article 32 du projet), étant donné que l'intention est de rendre cet article également applicable aux exploitations concernées.

En outre, selon le délégué, l'article 24/1 en projet doit également prévoir une exonération des redevances visées au chapitre X de l'arrêté de procédure, par analogie avec ce qui est déjà prévu au paragraphe 6 de l'article 24 de cet arrêté pour les activités qui y sont visées.

Il y aura lieu d'adapter la rédaction de l'article 24/1 en projet de l'arrêté de procédure afin qu'il puisse traduire les intentions précitées de l'auteur du projet.

Article 25

15. Le début de l'article 25 du projet sera rédigé comme suit : « Dans l'article 34, § 1er, 2°, c), du même arrêté, le mot... ».

Article 31

16. Dans un souci d'uniformité terminologique, on remplacera, dans le texte français de l'article 44, § 1er, alinéas 1er, 2 et 4, en projet de l'arrêté de procédure, les mots « de l'agent compétent » par les mots « du fonctionnaire compétent ».

Article 34

17. Dans le texte français de l'article 46, § 1er, alinéa 2, en projet de l'arrêté de procédure (article 34, a), du projet), on remplacera le mot « agents » par le mot « fonctionnaires ». D'ailleurs, ce dernier mot figure également dans la phrase introductive de l'article 46, § 1er, alinéa 1er, en projet de l'arrêté de procédure.

Article 35

18. Dans un souci de lisibilité, le début du texte néerlandais de l'article 47, alinéa 1er, en projet de l'arrêté de procédure sera rédigé comme suit : « De Algemene Directie behoudt zich het recht voor om ... ».

Article 37

19. Dans un souci de sécurité juridique, il convient de préciser quelle division de l'article 3 de l'arrêté EEE est complétée par la phrase en projet.

20. Il a été demandé au délégué pourquoi la phrase en projet vise les articles 6 et 7 de la directive 92/43/CEE⁹ et non la réglementation interne transposant ces dispositions de la directive. Interrogé sur les prescriptions de droit interne relatives à « l'évaluation appropriée » dont fait mention la phrase en projet, le délégué a répondu ce qui suit :

« Deze verwijzing is als tussentijdse oplossing voor de toepassing van de richtlijn opgenomen in het ontwerp op vraag van de FOD Leefmilieu. In afwachting van de omzetting van de richtlijn door de FOD Leefmilieu ».

Les directives ne sont pas contraignantes de par leur nature. Si aucune règle interne n'a encore été adoptée en vue de la transposition, les dispositions nécessaires à cet effet devront figurer dans le projet même.

Article 40

21. L'article 13, § 1er, en projet de l'arrêté EEE dispose que durant trente jours après la publication de la demande de concession au *Moniteur belge*, l'étude des incidences sur l'environnement peut être consultée à l'administration du lundi au vendredi inclus, sauf les jours fériés, à raison d'au moins une demi-journée par jour. Les règles relatives à la publication de la demande de concession, inscrites à l'article 10, alinéa 1er, de l'arrêté de procédure, sont modifiées par l'article 7 du projet. Il en ressort que la demande de concession n'est pas publiée entièrement, mais seulement par extrait au *Moniteur belge*. L'article 10, alinéa 2, de l'arrêté de procédure, que le projet n'entend pas modifier, précise que le dossier de demande peut également être consulté.

Dans son arrêt 114/2013 du 31 juillet 2013, la Cour constitutionnelle a, certes au sujet de plans d'exécution spatiaux, jugé ce qui suit :

« La possibilité de participation concernant les plans d'exécution spatiaux, à laquelle le législateur décréteil s'est engagé en ratifiant la Convention d'Aarhus (...), ne porte pas sur une simple exigence de forme. Elle offre une garantie pour la sauvegarde du droit à la protection d'un environnement sain et à un bon aménagement du territoire (article 23, alinéa 3, 4°, de la Constitution) et pour le développement durable que doit poursuivre le législateur décréteil (article 7bis de la Constitution). Le régime de

⁹ Directive 92/43/CEE du Conseil du 21 mai 1992 'concernant la conservation des habitats naturels ainsi que de la faune et de la flore sauvages'.

participation doit offrir aux intéressés une possibilité effective de faire connaître leurs observations et leurs objections de sorte que les autorités publiques puissent dûment en tenir compte ».

Un régime de participation est également prévu en ce qui concerne les concessions visées dans le projet. À cet égard, il faut toutefois observer que pour offrir une possibilité effective de participation, il est insuffisant de permettre uniquement la consultation de l'étude des incidences sur l'environnement. La procédure de participation devrait être organisée de telle façon que la demande de concession ainsi que toutes les autres informations déjà disponibles au sujet de cette demande soient également accessibles au public. Les dispositions susvisées de l'arrêté EEE ainsi que de l'arrêté de procédure devront être soumises à un examen complémentaire dans cette optique.

Article 42

22. Dans le texte néerlandais de l'article 42 du projet, on écrira, en ce qui concerne la modification visant à compléter l'article 16 de l'arrêté EEE « b) het artikel wordt aangevuld ... ». En outre, le complément concerné ne comporte qu'un seul alinéa et non deux, comme le mentionne la phrase liminaire de l'article 42, b), du projet. La rédaction du projet sera aussi adaptée sur ce point.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME